

Samarbeidsavtale om klimavennlig areal- og transportutvikling i byområdet Lier – Kongsberg - Areal, transport og miljøprosjekt Buskerudbyen

dato 23.11.09.

1. Denne samarbeidsavtalen om areal, transport og miljøprosjekt Buskerudbyen (ATMprosjekt Buskerudbyen) er inngått mellom:

1. Lier kommune
2. Drammen kommune
3. Nedre Eiker kommune
4. Øvre Eiker kommune
5. Kongsberg kommune
6. Buskerud fylkeskommune
7. Fylkesmannen i Buskerud
8. Statens vegvesen region sør
9. Jernbaneverket region øst
10. Kystverket Sørøst

2. Langsiktig samarbeid og hovedprinsipper

Partene i denne avtalen inngår et langsiktig samarbeid om klimavennlig areal- og transportutvikling gjennom ATM-prosjekt Buskerudbyen.

Hovedprinsipper for samarbeidet:

- Samarbeidet skal bidra til en samordnet og klimavennlig areal og transportpolitikk som følger opp både lokale, regionale og nasjonale mål.
- Prosjektet skal tilfredsstillere nasjonale forutsetninger for å kunne inngå en felles by-/samferdselspakke bla. i tråd med den til enhver tid gjeldende nasjonal transportplan.
- Prosjektet skal bidra til at beslutningsgrunnlaget til de folkevalgte i kommunene og fylkeskommunen og andre berørte myndigheter eller sektorer sikres mer helhetlige løsninger og økt gjennomføringskraft enn i dag.
- Samarbeidet baserer seg på kunnskapsbaserte løsninger.
- Alle oppgaver og virkemidler innen areal og transport bør omfattes av samarbeidet og det skal være en gradvis opptrapping av de konkrete oppgaver og problemstillinger som det arbeides med i samarbeidet.
- Som første trinn skal samarbeidet omfatte:
 1. Felles areal- og transportplan med relevante virkemidler.
 2. Buskerudbypakke 1 – Tiltak omfattet av belønningsordningen for kollektivtrafikk og mindre bilbruk. (bedre busstilbud, bedre framkommelighet for buss, infrastrukturtiltak for buss og tog, gang- og sykkelveier, opprustning av knutepunkter for buss og tog, innfartsparkering mv)
 3. Arena for samordning av prioriterte oppgaver
 4. Kommunikasjon og formidling

Dette innebærer at prosjektet til å begynne med ikke omfatter nye større vegprosjekter.

- Etter at ATM-prosjektet har kommet i gang, vil det bli avklart hvordan prosjektet skal utvide sine oppgaver til også å omfatte det regionale vegsystemet i Buskerudbyen.
- Samarbeidet er mellom likeverdige parter og konsensus¹ legges til grunn for beslutninger.
- Dersom enighet likevel ikke oppnås, håndteres dette gjennom avtalepartnernes ordinære organer.
- ATM-utvalget har ikke formell beslutningsmyndighet.
- Prosjektet bygger på en erkjennelse av behovet for innovasjon og endring som vil kreve at oppgaver løses på nye og utradisjonelle måter.
- Samarbeidspartnerne skal stille relevante faglige ressurser til rådighet for prosjektarbeidet innenfor sine sektorer og fagområder. Arbeidsomfanget skal avtales særskilt.

3. Mål for samarbeidet og organisasjonsform

3.1 Mål for samarbeidet

Samarbeidsprosjektets hovedmål:

Samarbeidet skal utvikle Buskerudbyen til en bære- og konkurransekraftig byregion av betydelig nasjonal interesse.

Mål for areal-, transport- og klimautviklingen i Buskerudbyen:

1. Buskerudbyen skal være en bærekraftig og konkurransedyktig byområde i Norge og et ledende område for reduksjon av klimagassutslipp fra transportsektoren.
2. Utbyggingsmønsteret skal være klimavennlig og arealeffektivt basert på prinsipper om en flerkjernet utvikling i knutepunkter langs jernbanen og kollektivtransportsystemet med bevaring av overordnet grønnstruktur og jordbruksområder.
3. Transportsystemet skal på en rasjonell måte, både for personer og gods, knytte det flerkjernede byområdet sammen, til Oslo-området og til utlandet.
4. Det klimavennlige transportsystemet skal være effektivt både for innbyggere og næringsliv, miljøvennlig med kollektivtransport av høy kvalitet som grunnstamme, med tilgjengelighet for alle og med lavest mulig behov for biltransport

Mål om endring i transportmønster:

Redusere reiser med privatbil og øke andelen kollektivreiser og bruk av sykkel.

Prioriterte resultatområder:

- Attraktiv by-og stedsutvikling og en arealutvikling med mindre behov for biltransport.
- Effektive transportløsninger for næringslivet.

¹ Konsensus betyr ikke nødvendigvis at alle er enige. Men det betyr at ingen er aktivt uenige, eller motsetter seg en kompromissløsning.

- Kollektivtransporttilbud som kan konkurrere med bilen.
- God tilrettelegging for sykkel som transportform.
- Reduksjon av klimautslipp fra transport.

Hovedstrategier for å sikre ønsket utviklingen i Buskerudbyen:

1. Det skal legges til rette for livskraftige byer og tettsteder i alle kommunene som urbane regionale knutepunkter/kommunesentra med bosteder, arbeidsplasser, handel, service og kulturaktiviteter. Samspillet med landdistriktene skal ivaretas.
2. Vekstkraften i Drammen og Kongsberg skal utnyttes til beste for hele Buskerudbyen. Eiker og Lier skal avlaste veksten i Drammen og Kongsberg. Slik balansert vekst bør skje ved en boligutbygging, arbeidsintensiv næringsutvikling og lokalisering av offentlig virksomhet til knutepunkter langs jernbanen og kollektivtransportsystemet.
3. Utbyggingsmønsteret og transportsystemet skal ta utgangspunkt i
 - et godt jernbanetilbud
 - et busstilbud med kvalitet og framkommelighet som konkurrerer med bilen.
 - kollektivknutepunkter av høy kvalitet
4. Et godt sykkelveinett skal bidra til økt sykkelbruk og et miljøvennlig transportalternativ.
5. Bidra til å utvikle et effektivt og klimavennlig transportsystem for gods- og næringstransport. Her inngår at Drammen havn skal utnyttes som et virkemiddel til bærekraftig verdiskaping for hele byregionen.
6. Effektivisere hver enkelt transportform, og samtidig bedre sammenkoblingen mellom transportformene. Her inngår tilrettelegging for overføring av godstransport fra bil til bane og sjøtransport ut og inn av regionen.

3.2 Prosjekt som organisasjonsform

Samarbeidet organiseres som et prosjektsamarbeid i tråd med intensjonen i § 27 i kommuneloven om interkommunalt samarbeid. Se for øvrig punkt 5 og 6 i avtalen.

4. Oppgaver

ATM-prosjektet har som mandat å ivareta samarbeidet i saker som berører overordnet, det vil si kommuneoverskridende, areal og transportutvikling i dette byområdet.

ATM-prosjektet skal gi råd til besluttsende myndigheter (kommunestyre og fylkesting) innenfor sitt mandat. Det innebærer at ATM-prosjektet vil engasjere seg i strategiske saker og ikke ha beslutningsmyndighet ut over det som er angitt i denne avtalen.

Nedenfor fremgår oppgaver som skal legges til ATM-prosjektet. Oppgaver og ansvar justeres og tilpasses erfaringer og behovet over tid.

1. ATM-prosjektet skal utarbeide og legge fram til beslutning en felles areal- og transportplan samt initiere iverksetting av vedtak som følger av vedtatt plan. Integrert i dette er utarbeidelse av strategier, plan og tiltak for kollektivtransport for Buskerudbyen. Felles planarbeid vil inngå i fylkeskommunens planstrategi. Det vil framgå av plan-program og planen hva som skal følges opp av ATM-prosjektet og hva som vil være kommunenes og fylkeskommunens ansvar. Type felles areal- og transportplan i tråd med PB-loven (enten interkommunal

plan eller regional delplan) bestemmes sammen med beslutning om planprogram. Gjennomføring av denne felles planprosessen forutsetter også en større samordning av kommunenes øvrige kommuneplanlegging

2. ATM prosjektet skal bidra til og selv utvikle felles kunnskaps- og faglig grunnlag for de problemstillinger som omfattes av samarbeidsprosjektet. Dette innebærer bla. å:
 - utrede ulike former for trafikkantbetaling som virkemiddel for bla. mer effektiv næringstransport, mindre klimautslipp, mindre bilbruk og som delfinansiering av økt tilbud for kollektivtrafikk.
 - utrede og legge fram forslag til hvordan parkeringspolitikken og andre biltrafikkreduserende tiltak i hele byområdet kan brukes til å påvirke transportfordelingen.
 - utarbeide grunnlag og legge fram forslag til hvordan øke kollektivtransporten og sykkelbruken i Buskerudbyen
3. ATM prosjektet er styrings- og utførende organ for avtale med Samferdselsdepartementet om belønningstilskudd til bedre kollektivtransport og mindre bilbruk .
4. ATM prosjektet skal initiere og arbeide fram forslag til en bypakke for Buskerudbyen som kan inngå i neste NTP (2014-2017). Her inngår også det å initiere og utarbeide felles uttalelse til Nasjonal Transportplan.
5. ATM prosjektet skal være en arena for samordning av prioriterte overordnede oppgaver og for å sikre effektive arbeids- og planprosesser i tråd med felles mål. Partene forplikter seg til å bringe denne type problemstillinger opp til drøfting i prosjektets fora.
6. I tråd med prosjektmålene skal ATM prosjektet initiere, bistå partene med og selv gjennomføre kommunikasjons-, adferds- og formidlingstiltak overfor innbyggere og næringsliv. Her inngår også bistand til informasjon overfor folkevalgte hos de samarbeidende kommuner og fylkeskommunen.
7. Alle samarbeidspartnerne vil hvert år, gjennom ordinære budsjettmidler, bidra med tiltak i tråd med resultatmålene for prosjektet. Partene vil bruke ATMprosjektet som drøftingsarena/dialogforum for denne type forslag til planer og tiltak. Dette innebærer bla at:
 - Fylkeskommunen forplikter seg årlig til å legge fram forslag til planer for disponering av ordinære bevilgninger knyttet til vegsystem og kollektivtransport som omhandler byområde Buskerudbyen. Her inngår handlingsprogram for fylkesvegnettet (inkl. øvrige riksveger fra 1.1.2010) og fylkesvegplan.
 - Jernbaneverket, Vegvesenet og Kystverket forplikter seg på samme måte til å legge fram forslag til handlingsprogrammer o.l. til drøfting.
 - Drammen kommune forplikter seg til aktivt å benytte ATMprosjektet som samarbeidsarena for forhold som inngår i det nasjonale prosjektet Framtidens byer knyttet til areal- og transport.
 - Kommunene forplikter seg til å bruke ATMprosjektet som dialogforum for arbeidet med forslag til planer, større prosjekter og tiltak som har å gjøre med ATMprosjektets mål og strategier.

8. ATM prosjektet kan også på eget initiativ, eller på henvendelse fra deltagende parter, ta opp andre saker som tematisk er knyttet til målene for samarbeidet og/eller relevant for areal og transportpolitikken i dette byområdet.

5. Politisk organisering

ATMutvalg (areal, transport og miljøutvalg)

ATMutvalg Buskerudbyen vil være øverste styringsorgan for samarbeidsprosjektet. Eksisterende eiergruppe for forprosjektfasen (ordførere, fylkesordfører og regiondirektører utvidet med fylkesmannen i Buskerud) videreføres som ATMutvalg Buskerudbyen. Utvalget konstituerer seg selv.

Mandatet for ATMutvalget:

- Gi anbefalinger til formelt organ (kommunestyre, fylkesting og samferdselsutvalg i fylkeskommunen) for beslutninger i etterkant.
- Være styringsgruppe for arbeidet knyttet til felles areal- og transportplan.
- Ivareta rollen som koordinerings- og styringsorgan for avtale med SD om belønningstilskudd for kollektivtransport og mindre bilbruk. Dette innebærer bla. prioritering av tiltak innenfor de årlige økonomiske rammene.
- Gi anbefalinger til regionalt kollektivtransportselskap (Buskerud kollektivtrafikk as).

Møtehyppighet: 3 - 4 møter pr. halvår.

ATM-utvalgets arbeid legges opp på måter som bidrar til bred politisk forankring (jmf. vedlegg til avtalen).

ATM råd (areal, transport og miljøråd)

Det etableres et ATMråd med kommunestyremedlemmer og fylkestingsmedlemmer fra de 5 kommunene og Buskerud fylkeskommune.

Rådet vil være et fast rådgivende drøftingsorgan for ATM-utvalget.

Organisering av ATMrådet:

- Faste møter 2-4 ganger pr. år.
- ATM-rådet ledes av ATM-utvalgets leder.
- Medlemmer av rådet: inntil 5 folkevalgte fra hver av de 5 kommunene og fra Buskerud fylkeskommune i tillegg til de 5 ordførerne og fylkesordfører.
- Normalt vil ATMrådet ha kveldsmøter.

6. Administrativ organisering

Adm. styringsgruppe

Representantene for de 10 samarbeidende parter i eksisterende styringsgruppe for forprosjektarbeidet utgjør adm. styringsgruppe for prosjektet fra 1.1.2010.

Næringslivet er representert med NHO og LO. Den adm. styringsgruppen konstituerer seg selv. Leder velges for et år av gangen. Gruppen har fullt ansvar for den faglige organiseringen av prosjektet. Adm. styringsgruppe har observatørstatus i ATMrådet.

Prosjektsekretariat

ATMprosjektets sekretariat ledes av en prosjektsjef og rapporterer til lederen av den adm. styringsgruppen. Sakene til ATM-utvalget og ATMrådet forberedes av prosjektsekretariatet.

Fagråd

Det etableres et fagråd for å sikre gjennomføringskraft og faglig tyngde for prosjektarbeidet samt forankring av det faglige arbeidet hos alle samarbeidspartnerne. Deltagelse vil være på nivå kommunalsjef/plansjef. Andre enn samarbeidspartnerne kan etter behov inviteres med i rådet.

Mandat for fagrådet:

- Vurdere alle viktige faglige problemstillinger som omfattes av samarbeidet.
- Faglig drøftingsorgan (arena) for samordning av prioriterte oppgaver (jmf. kap. 4 i denne avtalen).
- Organ hvor aktuelle faglige prosjekt-/arbeidsgrupper utgår fra/nedsettes bla. knyttet til felles planarbeid og kommunikasjon /info.kampanjer.

Fagrådet ledes av prosjektsjef.

Gjennomføring av tiltak

Tiltak finansiert av belønningsordningen gjennomføres/ivaretas av samarbeidspartnerne etter avtaler med ATMprosjektet.

Økonomifunksjon, prosjektregnskap

En av de samarbeidende kommuner eller fylkeskommunen er etter nærmere skriftlig avtale utførende enhet for prosjektets praktiske økonomifunksjoner og regnskapsføring samt innkjøp av tjenester. Partene skal sikres fullt innsyn i prosjektregnskapet og i innkjøpsarbeidet.

7. Økonomi, rapportering

Prosjektet baserer seg på følgende hovedmodell for finansiering:

1. **Grunnfinansiering** av prosjektarbeidet skjer i form av spleiselag fra alle partnerne og bidrag fra regionale og statlige midler. (På samme måte som for forprosjektet).
2. **Tiltak i belønningsordningen for kollektivtransport og mindre bilbruk (Buskerudbypakke 1)** finansieres i tråd med avtale med Samferdseldepartementet.
3. **Enkeltprosjekter** som ikke inngår i grunnfinansieringen eller belønningsordningen finansieres i hvert enkelt tilfelle av deltagende parter med den kostnadsdeling som man blir enige om. Det skal inngås egne skriftelige avtaler for hvert enkelt- eller delprosjekt.
4. De samarbeidende parter dekker **egne kostnader** til politikere og andre som deltar i ATMprosjektet. Det samme gjelder for studiereiser, befaringer, seminarer mv.

ATM-utvalget skal fremlegge årsrapport for avtalepartnerne. Denne og annen avtalt rapportering tilpasses partnernes ordinære budsjett- og styringssystem.

8. Deltagernes ansvar og forpliktelser

Hver av deltagerne er forpliktet til å stille til disposisjon for ATMprosjektet de økonomiske midler som følger av denne avtalen og de årlige bidragene som den enkelte avtalepart har gitt sin positive tilslutning til. (jmf. vedlegg til avtalen). Hver av deltagerne er forpliktet til aktivt å arbeide for å støtte opp om samarbeidet.

Eventuelle overskudd ved opphør av samarbeidet fordeles forholdsmessig etter de bidrag hver enkelt yter.

9. Oppsigelse/uttreden/manglende deltagelse

En part kan si opp avtalen med 1 års varsel.

10. Endring av avtalen

Endring av samarbeidsavtalen krever tilslutning av samtlige avtalepartnere.

11. Avtalen varighet

Det legges opp til et langsiktig samarbeid. I denne omgang avgrenses avtalen til 5-års varighet (fram til 31.12.2014) med intensjon om videre forlengelse. Beslutning om videreføring skal skje senest ett år før denne avtalen utløper dvs. innen utgangen av 2013. Treffes det ikke avgjørelse om videreføring av avtalen, faller denne bort i sin helhet fra 31.12.2014.

Dersom en eller flere av avtalepartnerne sier opp avtalen vurderer ATMutvalget om avtalen må endres som følge av dette.

Buskerudbyen, 17. desember 2009

Fylkesordfører i Buskerud
Ordfører i Nedre Eiker
Ordfører i Drammen
Ordfører i Kongsberg
Ordfører i Lier
Ordfører i Øvre Eiker
Fylkesmannen i Buskerud
Regionvegsjef Statens vegvesen region sør
Regiondirektør Jernbaneverket region øst
Regiondirektør Kystverket Sørøst

Vedlegg til avtalen:

1. Aktuelle arbeidsformer for bred politisk forankring
2. Årlig grunnbudsjett og finansieringsmodell.
3. Oppgaver for prosjektsekretariatet.

VEDLEGG 1. Aktuelle arbeidsformer for bred politisk forankring

Følgende er aktuelle arbeidsprosesser/møteformer for å bidra til bred politisk forankring av arbeidet i prosjektet:

1. Utarbeide en årlig møteplan for ATMutvalget med tilhørende frister for utsendelse av saker som gir mulighet for ordførerne og fylkesordfører til å drøfte sakene i formannskap /fylkesutvalg i forkant av møtene i ATMutvalget.
2. Utarbeide en prosjektplan/årshjul (rulleres årlig) for ATMprosjektet med hovedmilepeler som gir oversikt over planlagte saker som skal behandles i ATMutvalget.
3. Den årlige prosjektplanen bør inneholde type saker/beslutninger og forslag til hvordan de ulike type sakene bør sikres bred politisk forankring bla. i form av følgende type arbeidsprosesser/møtetyper:
 - a. Saker til avklaring i ordinære møter i ATMutvalget.
 - b. Saker til drøfting i ATMrådet
 - c. Saker som bør drøftes i formannskap/fylkesutvalg før møter i ATMutvalget (for eksempel årlig tiltaksplan for belønningsordningen finansiert av SD i tråd med 4 årig avtale, felles uttalelse til nasjonal transportplan).
 - d. Saker eller problemstillinger som legges fram for drøfting i alle 5 formannskap/fylkesutvalg (evt. kommunestyre/fylkesting) med utgangspunkt i felles saksfremlegg og/eller bistand fra prosjektsekretariatet for å gi samme info til alle.(for eksempel årsrapport og aktuelle hovedproblemstillinger).
4. www.buskerudbyen.no utvikles med særlig tilrettelegging for de folkevalgte og befolkningen.Hjemmesiden brukes aktivt av alle samarbeidsaktørene.
5. Formidling av kjerneproblemstillinger til kommunestyremedlemmer også som trykksak ved særlige behov.
6. Deltagerne i den adm. styringsgruppen i prosjektet har et særlig ansvar for å tilrettelegge for politisk forankring i egen organisasjon.

VEDLEGG 2. Årlig grunnbudsjett og finansieringsmodell

Årlig grunnbudsjett fra 2010 (eks.mva)

Rammen for årlig grunnbudsjett for ATMprosjekt Buskerudbyen settes til kr. 3.250.000 fra 2010 med etterfølgende budsjettposter:

	Aktivitet	Budsjettbeløp
Post 1	Felles kunnskapsgrunnlag (planlegging og utredninger mv.)	450.000
Post 2	Felles info/kommunikasjon	300.000
Post 3	Prosjektsekretariat (3 stillinger; lønn, kontorhold, støttefunksjoner)	2.500.000
	Årlig grunnbudsjett	3.250.000

Finansieringsmodell

I tråd med hovedmodellen for finansiering, vil grunnfinansieringen i hovedsak skje gjennom et spleiselag mellom de 10 samarbeidspartnerne. Etterfølgende modell for grunnfinansiering er en del av samarbeidsavtalen:

Modell for årlig grunnfinansiering

Bidragstypere	Årlig bidrag
Del 1. Bidrag fra partnerne	
Statens vegvesen	300.000
Jernbaneverket	300.000
Kystverket	50.000
Fylkesmannen i Buskerud	300.000
Buskerud fylkeskommune	600.000
Drammen kommune	600.000
Kongsberg kommune	200.000
Øvre Eiker kommune	200.000
Nedre Eiker kommune	200.000
Lier kommune	200.000
Delsum	2.950.000
Del 2. Statlig delfinansiering av grunnfinansieringen	
Det nasjonale utviklingsprosjektet Framtidens byer ² (Miljøverndep.)	300.000
Delsum	300.000
Samlet årlig grunn finansiering	3.250.000

ⁿAndel av Drammen kommunes tilskudd

VEDLEGG 3. Oppgaver for prosjektsekretariatet

Hovedoppgavene for prosjektsekretariatet vil være.

1. prosjektledelse og koordinering, arenavvikling
2. planleggingsarbeid - gjennomføre planarbeid tilknyttet felles areal- og transportplan
3. koordinering og oppfølging av belønningsordningen (Buskerudbypakke 1)

Innenfor disse hovedoppgavene, vil sekretariatets funksjon bla. være:

1. Faglig ledelse, koordinering og utførelse av areal og transportplanarbeid herunder kollektivplanarbeid for Buskerudbyen, ledelse av utredningsarbeid bla. knyttet til virkemiddelbruk mv.
2. Koordinering og oppfølging av avtale om belønningsordningen, revidering av handlingsplan og årlig tiltaksplan. Avtaler med ansvarlig gjennomføringsorganisasjon og tilhørende oppfølging.
3. Arenautvikling i tråd med samarbeidsavtalen, deltagelse i arbeidet med KVVU mv.
4. Infokampanjer og kommunikasjon.
5. Saksforberedelser til ATMutvalget, ATMrådet og den adm. styringsgruppen. Forberedelser og opplegg for møter i fagrådet.
6. Prosjektledelse og koordinering, oppfølging av aktiviteter og initiativ i samarbeidsavtalen for prosjektet og øvrig prosjektgrunnlag hvor inngår bistand til samarbeidspartnerne bla. knyttet til info overfor folkevalgte mv.

Av støttefunksjoner som skal finansieres av grunnbudsjettet vil alle oppgaver tilknyttet økonomi være den mest omfattende. Her inngår bla. følgende:

- prosjektrekskap for ATMprosjektet
- regnskap for belønningsordningen i tråd med 4 årig avtale mellom SD og fylkeskommunen/de 5kommunene.
- Utbetalingsfunksjoner etter attestasjon fra prosjektsekretariatet